

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТА ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Шепітько Володимир Іванович

Доктор медичних наук, професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету

Борута Наталія Володимирівна

Кандидат біологічних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету

Стецук Євгеній Валерійович

Кандидат медичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету

Якушко Олена Святославівна

Кандидат медичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету

Левченко Ольга Анатоліївна

Викладач закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету

Сьогодні пріоритетним напрямом модернізації системи вищої медичної освіти є підвищення якості професійної підготовки медичних працівників. В Україні схвалено Концепцію розвитку вищої медичної освіти, яка спрямована на формування професійної компетентності майбутніх фахівців, забезпечення конкурентоспроможності їх на вітчизняному та міжнародному ринках праці. В сучасних умовах, особливо актуальним у сфері вищої медичної освіти стає компетентнісний підхід, який спрямований на перехід від теоретичних знань до отримання практичного досвіду роботи й фахової компетентності.

Для визначення ефективності функціонування системи освіти слугує базовий її показник - якість, а якість освіти залежить від ефективності організації професійного зростання науково-педагогічних працівників освіти. Підвищення професіоналізму науково-педагогічних працівників є оновлення їх теоретичних і практичних знань у зв'язку з підвищенням вимог до рівня кваліфікації та необхідності оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань [1].

Основними завданнями підвищення професіоналізму викладачів у вищих медичних закладах є:

- оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетенцій і компетентностей;
- засвоєння інноваційних технологій, форм, методів та засобів навчання;
- набуття досвіду формування змісту навчання, з урахуванням його цільового спрямування, посадових обов'язків педагогічних працівників, попередньо здобутої ними освіти, досвіду практичної роботи та професійної діяльності, інтересів і потреб особистостей;
- вивчення педагогічного досвіду, ознайомлення з досягненнями науки, техніки та перспектив їх розвитку;
- розроблення конкретних пропозицій щодо удосконалення навчально-виховного процесу, впровадження у практику навчання кращих досягнень науки, техніки;
- застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання, що передбачає його диференціацію, індивідуалізацію, запровадження дистанційних, інформаційно-комунікативних технологій навчання [4].

Професіоналізм діяльності викладача – висока професійна кваліфікація і компетентність, володіння ефективними професійними вміннями і навичками, алгоритмами і способами успішного розв'язання професійних завдань, поміж ними й творчих. Професіоналізм діяльності забезпечує бездоганне виконання відповідних функцій науково-педагогічної діяльності, досконале володіння сучасними дидактичними технологіями вищої школи [3].

Професіоналізм діяльності викладача вищої школи передбачає оптимальне поєднання суто педагогічної діяльності з науково-дослідною та навчально-методичною роботою. Викладач – учений у галузі науки, яку викладає студентам. Він не тільки ґрунтовно володіє своїм навчальним предметом, а й самостійно проводить дослідження конкретної наукової проблеми, збагачує навчальний курс новими теоретичними висновками й науковими положеннями, бере участь у роботі наукових конференцій і семінарів, публікує наукові статті й монографії [3].

Вищі медичні навчальні заклади за своїм статусом зобов'язані професійно готувати не тільки дипломованих спеціалістів, а й виховувати всебічно й гармонійно розвинених громадян, підготовлених до соціальної та професійної діяльності в сучасному суспільстві громадян здатних примножувати його цінності. Тому, увагу слід приділяти на формуванні у студентів, насамперед, духовно-моральних якостей, як домінуючих для становлення майбутнього спеціаліста.

Процес становлення студента-медика, як фахівця складається з декількох етапів:

- усвідомлення соціальної ролі людини;
- сприйняття вимог майбутньої професії;
- усвідомленого пред'явлення цих вимог до себе;
- самовиховання необхідних якостей;

- моделюючих особистість студента;
- реалізації творчої діяльності.

Ці етапи професійного становлення майбутнього спеціаліста складають основу професійно-педагогічного виховання у вищому медичному навчальному закладі, процес якого включає в себе навчальну, наукову, позааудиторну та громадську роботу [2].

Формування компетентних спеціалістів медицини сьогодні набуває все більшої актуальності у зв'язку зі зростанням рівня вимог соціуму до медичних працівників та до якості медичних послуг. Забезпечення кваліфікованої медичної допомоги населенню є однією з пріоритетних завдань держави.

Термін «компетентність» підкреслює, що поняття компетентність має грецьке та латинське коріння. Як зазначає науковець, походження цього терміна від грецького означало «вищість», «доброчесність», «майстерність», «вміння».

Отже, поняття «компетентність» ширше за поняття «знання, вміння і навички» і містить їх у собі та охоплює морально-вольові якості людини, її мотивацію й прагнення, здібності, здатності, готовність до діяльності, спосіб буття. Компетентність є результатом набуття компетенції.

Створення належних умов для розвитку та задоволення культурних потреб студентів-медиків, для їх самореалізації, щоб випускники медичного вузу стали не просто знаючими спеціалістами, а людьми творчими, духовно багатими із демократичним баченням світу та етичним ставленням до нього, особливо до тих, кому невдовзі надаватимуть кваліфіковану медичну допомогу.

Таким чином, аналіз стану професійної підготовки майбутніх медиків засвідчив наявність суперечностей, що потребують результативного розв'язання, зокрема, між: зростаючими вимогами суспільства до формування компетентності фахівців та недостатньою розробленістю проблеми у психолого-педагогічній літературі; необхідністю підвищення педагогічної, психологічної і практичної спрямованості підготовки медиків.

Список літератури

1. Бургун І.В. Актуальність упровадження компетентнісного підходу в освітню практику // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. – 2010. – № 1. – С. 26-36.
2. Шепітько В.І. Виховання студентської молоді у вищих медичних 382 закладах України / В.І. Шепітько, Н.В. Борута, О.Д. Лисаченко // Materials of the XV International scientific and practical Conference Scientific horizons. Pedagogical sciences. – Sheffield, England, 2019. – V. 14. – С. 26-29.
3. Шепітько В.І. Професіоналізм викладачів у медичних вузах як основна складова їх педагогічної майстерності / В.І. Шепітько, І.М. Донець, Є.В. Стецук // I Міжнародна науково-практична конференція «Achievements and prospects of modern scientific research». – Buenos Aires, 2020. – С. 377-383.

4. Шепітько В.І. Підвищення професіоналізму викладачів у вищих медичних закладах України за сучасних умов / В.І. Шепітько, Н.В. Борута, Є.В. Стецук // XIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути». – Київ, 2021. – С.249-253.